

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор з наукової роботи
та міжнародної діяльності

Наталія ВІННІКОВА

«27» *Січня* 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВОГО СЕМІНАРУ «КОРПУСИ ТЕКСТІВ

ТА ЕЛЕКТРОННІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ СИСТЕМИ»

для аспірантів

Спеціальності

Освітнього рівня

Освітньо-наукової програми

035 Філологія

третього (освітньо-наукового)

Філологія

Київ–2025

Розробники:

Шитик Людмила Володимирівна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови

Викладач:

Шитик Людмила Володимирівна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови

Вінтонів Михайло Олексійович, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол від 17.01.2024 р. № 1

Завідувач кафедри _____

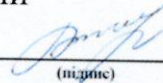
Михайло ВІНТОНІВ

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової)

17. січня 2024 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

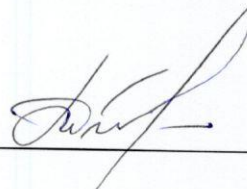
Олена БРОВКО

(підпис)

Робочу програму перевірено

17. 01 . 2024 р.

Завідувач аспірантури, докторантури _____

Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20 24 /20 25 н.р. _____ (). « 24 » 01 20 25 р., протокол № 2
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>Науковий семінар «Корпуси текстів та електронні лексикографічні системи»</i>		
Вид дисципліни	Вибіркова	Вибіркова
Мова викладання навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	3/90
Рік навчання	II	II
Семестр	IV	IV
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні	24	12
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	60	78
Форма семестрового контролю	залік	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Науковий семінар «Корпуси текстів та електронні лексикографічні системи» визначає обсяг знань, що має бути опанований здобувачами відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу вибіркового блоку дисциплін «Українська мова»; необхідне методичне забезпечення, складники та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Метою наукового семінару «Корпуси текстів та електронні лексикографічні системи» є ознайомлення здобувачів із сучасними тенденціями розвитку корпусної лінгвістики та комп'ютерної лексикографії в умовах формування європейської науково-освітньої мережі й транснаціонального інтелектуального простору для впровадження стратегій інтернаціоналізації науки й освіти в Україні; формування в здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» практичних навичок роботи з корпусами текстів та електронними лексикографічними системами.

Завдання:

- 1) розширити прикладні аспекти гуманітарної підготовки філологів;
- 2) визначити коло основних проблем корпусної лінгвістики та комп'ютерної лексикографії;
- 3) сформувані знання про історичні й концептуальні передумови становлення української корпусної лексикографії, її етапи й основні тенденції розвитку;
- 4) ознайомити з типологією сучасних корпусних словників;
- 5) навчити здобувачів застосовувати знання, уміння й навички в роботі з корпусами текстів та електронними лексикографічними системами для добору фактичного матеріалу.

Під час лекційних і семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти здобувачі наукового ступеня «доктор філософії» набувають таких **програмних компетентностей**: ЗК – 1; 2; 8; 9 (загальні компетентності), СК – 1; 2; 3; 4; 5; 8 [спеціальні (фахові, предметні) компетентності]:

ЗК-1: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей

ЗК-2: Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального

культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.

ЗК-8: Здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності.

ЗК-9: Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження.

СК-1: Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів.

СК-2: Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати.

СК-3: Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища.

СК-4: Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів.

СК-5: Здатність оперувати ґрунтовними лінгвістичними знаннями, зокрема в сфері лінгвосеміотики, концептології, контрастивної лінгвістики, семантики; застосовувати різні види лінгвістичного аналізу.

СК-8: Здатність планувати і здійснювати комплексні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема в міждисциплінарних напрямках; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології; здійснювати проєктну діяльність на засадах лідерства.

3. Результати навчання за дисципліною

Після опанування дисципліни *«Корпуси текстів та електронні лексикографічні системи»* здобувачі повинні мати такі **програмні результати навчання**:

РН 1. Демонструвати знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень.

РН 2. Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку дослідження; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження.

РН 4. Аналізувати явища суспільного життя на основі системного наукового світогляду; пов'язувати конкретні завдання професійної та науково-інноваційної діяльності із загальнофілософськими проблемами; визначати міждисциплінарний характер наукових проблем у філології.

РН 7. Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані.

РН 9. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності.

РН 15. Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних із ними наукових проблем, висловлювати власну думку щодо них.

РН 16. Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичне планування навчальної дисципліни (денна форма)

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, відведених на:					
		Разом	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна Робота	Семестровий контроль	Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Корпусна лінгвістика як галузь прикладного мовознавства							
1.	Тема 1. Корпусні студії: діахронний і синхронний аспекти.	12	2		10		
2.	Тема 2. Корпуси текстів природної мови, їх типологія. Корпусні системи української мови.	13	2	2	8		1
3.	Тема 3. Корпусна розмітка.	13	2	2	8		1
4.	Тема 4. Методи вилучення інформації з корпусу. Створення формалізованих описів для розроблення корпусу.	11	2		8		1
Усього за модуль		49	8	4	34		3
Змістовий модуль 2. Протукування корпусів текстів та можливості їх використання. Електронні лексикографічні системи							
5.	Тема 5. Технологія створення корпусів текстів.	13	2	2	8		1
6.	Тема 6. Комп'ютерні програми для роботи з корпусом.	13	2	2	8		1
7.	Тема 7. Корпусні дослідження в сучасній лінгвістиці. Корпусна лексикографія.	15	2	2	10		1
Усього за модуль		41	6	6	26		3
Разом годин		90	14	10	60		6

Тематичне планування навчальної дисципліни (заочна форма)

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, відведених на:					
		Разом	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна Робота	Семестровий контроль	Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Корпусна лінгвістика як галузь прикладного мовознавства							
1.	Тема 1. Корпусні студії: діахронний і синхронний аспекти.	14	2		12		
2.	Тема 2. Корпуси текстів природної мови, їх типологія. Корпусні системи української мови.	12		2	10		
3.	Тема 3. Корпусна розмітка.	14	2		12		
4.	Тема 4. Методи вилучення інформації з корпусу. Створення формалізованих описів для розроблення корпусу.	12		2	10		
Усього за модуль		52	4	4	44		
Змістовий модуль 2. Продукування корпусів текстів та можливості їх використання. Електронні лексикографічні системи							
5.	Тема 5. Технологія створення корпусів текстів.	14	2		12		
6.	Тема 6. Комп'ютерні програми для роботи з корпусом.	12		2	10		
7.	Тема 7. Корпусні дослідження в сучасній лінгвістиці. Корпусна лексикографія.	12			12		
Усього за модуль		38	2	2	34		
Разом годин		90	6	6	78		